

Praha: 09.11.2009 **Dle rozdělovníku**
Číslo jednací: 144329/2009/KUSK
Spisová značka: SZ-144329/2009/KUSK
Vyřizuje / Linka: Simona Jandurová / l. 803
Značka: OŽP/Ja

ZÁVĚR ZJIŠŤOVACÍHO ŘÍZENÍ

podle § 7 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů.

Identifikační údaje :

Název záměru:

Protipovodňová ochrana Poděbrad – lokality Polabec, Velké Zboží, Přední Lhota, Kluk a Kostelní předměstí

Zařazení záměru:

Záměr spadá podle přílohy č. 1 zákona do kategorie II bod 1.4 „*Úpravy toků a opatření proti povodním významně měnící charakter toku a ráz krajiny*“.

Kapacita (rozsah) záměru:

Záměrem investora je výstavba protipovodňových opatření v 5-ti lokalitách. Navrhovaný stupeň ochrany je na úrovni hladiny Q_{100} v řece Labi s 30 cm převýšením (rezervou). Jedná se o vybudování ochranných zemních hrází, trvalých betonových zdí a zídek a linií mobilního hrazení. Lokálně bude protipovodňová ochrana zajištěna zvýšením nivelety komunikací, mobilním hrazením profilů komunikací, vjezdů a průchodů a dalšími doplňkovými opatřeními (injektáže podloží, opatření na kanalizaci apod.). Délka liniových staveb bude cca 5,31 km.

Charakter záměru:

Předložený záměr řeší výstavbu protipovodňových opatření pro ochranu zástavby na pravém i levém břehu Labe ve městě Poděbrady v úseku mezi říčními kilometry cca 173,5 a 178 km. Řešení ochrany je navrženo kombinací ochranných zemních hrází, ochranných zdí a mobilního hrazení.

Umístění: kraj Středočeský
obec Poděbrady
kat. území Poděbrady, Polabec, Kluk, Velké Zboží,
Přední Lhota u Poděbrad

Zahájení a ukončení: 2010 –2011 ukončení 2012

Oznamovatel: Povodí Labe, s.p.
Víta Nejedlého 951
500 03 Hradec Králové

IČO: 708 90 005

Souhrnné vypořádání připomínek :

Ke zveřejněnému oznámení se během zjišťovacího řízení vyjádřili: Krajský úřad Středočeského kraje – odbor životního prostředí a zemědělství, Středočeský kraj, Krajská hygienická stanice Středočeského kraje se sídlem v Praze, ÚP v Nymburku, Městský úřad Poděbrady – OŽP a Česká inspekce životního prostředí v Praze.

Ze strany veřejnosti se ke zveřejněnému oznámení vyjádřilo OS Poděbradské fórum.

KÚ SK, OŽP

Z hlediska zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny (dále jen zákon)

KÚ SK, odbor životního prostředí a zemědělství, oddělení ochrany přírody a krajiny, jako orgán ochrany přírody příslušný podle ustanovení § 77 a zákona konstatuje, že **nemá připomínky k předloženému oznámení záměru** v případě dodržení všech opatření, stanovených v oznámení záměru.

Z hlediska zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech a změně některých dalších zákonů (dále jen zákon o odpadech)

Při výstavbě sypaných hrází budou využity zeminy v celkovém množství cca 46,5 tis. m³. V oznámení není blíže specifikována jejich charakteristika ani původ. Oddělení nakládání s odpady (dále jen KÚ SK) předpokládá, že se jedná o odpady, a v této souvislosti upozorňuje na požadavky ze zákona o odpadech, které používané materiály (odpady) musí splňovat při jejich využití k terénním úpravám. Mimo režim zákona o odpadech jsou pouze vytěžené zeminy a hlušiny, včetně sedimentů z vodních nádrží a koryt vodních toků, které vyhovují limitům znečištění, stanoveným v příloze č. 9 tohoto zákona. V případě, že využívané odpady nesplňují

limity stanovené v příloze č. 9, tak se na jejich nakládání vztahují povinnosti a požadavky stanovené tímto zákonem a prováděcí vyhláškou č. 294/2005 Sb., o podmínkách ukládání odpadů na skládky a jejich využívání na povrchu terénu. K převzetí odpadů do svého vlastnictví je oprávněn pouze podnikatelský subjekt, který je provozovatelem zařízení k využívání určeného druhu podle § 14 odst. 1 nebo § 14 odst. 2 zákona o odpadech. Podmínky pro využívání odpadů na povrchu terénu jsou uvedeny v příloze č. 11 k vyhlášce č. 294/2005 Sb. Mimo jiné je zde uvedeno, že v případě využití odpadů v daném místě v množství větším než 1000 tun musí být pro toto místo zpracováno hodnocení rizika v dané lokalitě. Rovněž v aktualizované závazné části POH Středočeského kraje je v zásadách (bod 1.2.6) uvedeno, že pro terénní úpravy jsou používány pouze neznečištěné výkopové zeminy a hlušiny, upravené stavební a demoliční odpady, respektive další inertní odpady obdobného charakteru a vlastností a rekultivační výrobky a materiály s příslušnými certifikáty. Jak tyto výrobky, tak všechny využívané odpady musí svými vlastnostmi splnit požadavky dané předpisy upravujícími využití odpadu na povrchu terénu (v současnosti je to vyhláška č. 294/2005 Sb.) KÚ SK požaduje při využití odpadů (vedených v režimu zákona o odpadech) k výstavbě ochranných zemních hrází zpracovat hodnocení rizika dané lokality v souladu s přílohou č. 11 k vyhlášce č. 294/2005 Sb., bod 3 a.

Z hlediska dalších složkových zákonů není Krajský úřad dotčeným orgánem nebo nemá připomínky.

Středočeský kraj

Souhlasí se záměrem za „Protipovodňová ochrana Poděbrad – lokality Polabec, Velké Zboží, Přední Lhota, Kluk a Kostelní předměstí“ (ORP Poděbrady) i přes zásah do krajinného rázu a nepožaduje další posuzování dle zákona o posuzování vlivů na životní prostředí.

Krajská hygienická stanice se sídlem v Praze

Z hlediska problematiky posuzované orgánem ochrany veřejného zdraví není nutné posuzovat předložený záměr „Protipovodňová ochrana Poděbrad — lokality Polabec, Kluk, Velké Zboží a Přední Lhota“ dle zákona o posuzování vlivů na životní prostředí.

Městský úřad Poděbrady, odbor životního prostředí

Odbor životního prostředí nemá námitek k výše uvedenému záměru. Současně je záměr v souladu s územním plánem města Poděbrad.

Poděbradské fórum o.s. (zastoupené oprávněným zmocněncem RNDr. Milošem Mikolandou)

OS zaslalo nesouhlasné vyjádření s požadavkem na další posuzování záměru. Kompletní text oznámení je přílohou tohoto závěru zjišťovacího řízení. Příslušný úřad k připomínkám OS sděluje následující (pro přehlednost je vypořádání připomínek uspořádáno po odstavcích textu vyjádření občanského sdružení):

- „zpracovatel Oznámení je zaměstnanec firmy projektující záměr – poukazuje na střet zájmů...“

Dle § 6 odst. 1) zákona o posuzování vlivů na životní prostředí „ten, kdo hodlá provést záměr (dále jen "oznamovatel"), je povinen předložit oznámení záměru příslušnému úřadu“. Zákon ani prováděcí vyhláška č. 457/2001 Sb. tuto problematiku nijak dále nereguluje.

- Polemika s konstatováním v Oznámení, a to že „záměr bude mít pozitivní vlivy na obyvatelstvo a hmotný majetek“....

Přínosy pro ochranu majetku (a psychiku obyvatel) byly dle sdělení oznamovatele záměru prokázány studií proveditelnosti a posouzením efektivitu v rámci programu Mze – Protipovodňová ochrana II (objektivní posouzení zajišťuje Mze). Posouzení mj. porovnává povodňové škody s vynaloženými investičními náklady na protipovodňová opatření – tento koeficient dosahuje hodnoty 2,46 a je ve srovnání s jinými lokalitami v ČR vysoký.

- „Při povodňových událostech se prioritně jedná o vzestup hladiny podzemní vody ve štěrkopískových náplavech a to je záměrem neřešitelné, teprve druhotně se jedná o rozliv povrchový“

Součástí projektu pro územní řízení (hlavní podklad Oznámení) je i hydrogeologický a inženýrsko – geologický (HG a IG) průzkum. Z výsledků tohoto průzkumu vychází návrh technického řešení. Vzestup hladiny podzemní vody souvisí s výškou hladiny v řece (a údolní nivě), s geologickými poměry, vzdáleností protipovodňové bariéry od zástavby, s trváním povodně, konkrétní morfologií terénu atd. – všechny tyto faktory byly při HG posouzení zohledněny a parametry protipovodňových bariér byly tomu přizpůsobeny. Součástí opatření jsou trvalé a mobilní čerpací stanice. Jedná se o technický problém, řešitelný v dalších fázích povolovacích procesů.

- „Za chybu OS považuje absenci variantního řešení“, dále zpochybňuje řešení protipovodňové ochrany 5-ti lokalit samostatně.

Zákon č. 100/2001 Sb. nestanoví předložení variant řešení záměru, návrh zpracování variant může příslušný úřad stanovit v závěru zjišťovacího řízení jestliže je jejich provedení prokazatelně účelné a z technických hledisek možné (§ 7 odst. 5 zákona). Dle sdělení oznamovatele bylo v rámci zpracovaného Oznámení provedeno porovnání předloženého

(jednovariantního) záměru s variantou nulovou (bez zajištění protipovodňové ochrany). Dle názoru zpracovatele Oznámení neexistuje žádné zásadně koncepčně odlišné variantní řešení pro řešené konkrétní lokality. Možnosti jsou prakticky dány morfologií terénu a stanovenými hladinami velkých vod. Dílčími variantami by mohly dle sdělení oznamovatele být pouze typy bariér navržených v dílčích konkrétních úsecích (zdi versus zemní hráze, případně mobilní hrazení). Mobilní hrazení je racionální zvolit pouze v krátkých a „mělkých“ profilech, zdi pouze v případě stísněných dispozičních poměrů. Tomu v zásadě navržené řešení odpovídá, pouze v krátkém úseku v lokalitě Kluk se v rámci Oznámení doporučuje zvážit záměnu zemní hráze za protipovodňovou zeď (KÚSK se s tímto doporučením ztotožňuje). S ohledem na vzájemnou vzdálenost jednotlivých chráněných lokalit (řádově stovky metrů až kilometry) a na morfologické poměry jiné řešení než samostatně pro každou lokalitu není reálné (propojení chráněných lokalit by bylo neúměrně drahé, komplikované a mělo by negativní vliv na odtokové poměry při povodních).

- OS považuje návrh - na podkladě zpochybňovaných výsledků výpočtů úrovně hladin - za neakceptovatelný.

Podklad pro stanovení úrovně návrhové hladiny je na standardní úrovni a plně odpovídá oficiálně stanovenému záplavovému území Labe (stanovuje příslušný vodoprávní úřad a je součástí územně plánovací dokumentace).

- Podle OS budou hydrogeologické poměry, domovní studny a jakost podzemních vod klíčově ovlivněny až 5 m hlubokou podzemní stěnou v Polabci na rozdíl od závěrů Oznámení.

S ohledem na parametry podzemních stěn (délka a hloubka), jejich vzdálenost od zástavby a tedy zdrojů užitkové podzemní vody a konkrétní hydrogeologické poměry (mocnost propustných vrstev zemín, rozsah a mocnost krycích vrstev) a na morfologické poměry území lze skutečně vyloučit postřehnutelné ovlivnění vydatnosti zdrojů podzemních vod. Ovlivnění jakosti vod je v souvislosti s existencí navržených podzemních stěn zcela vyloučeno. K určitému ovlivnění hladiny podzemních vod dojde pouze v době povodní – jedná se však o ovlivnění pozitivní a žádoucí (snížení úrovně hladiny podzemní vody v chráněném území, která by jinak ohrožovala základy objektů a vedla by následně k zaplavení území). Protipovodňová opatření na kanalizaci (odvodnění území) jsou součástí záměru. Likvidace a zabezpečení splaškových vod jsou na řešení protipovodňové ochrany nezávislé.

- OS upozorňuje na závěry IG průzkumu – konstatování, že v zájmovém území výstavby se mezi jiným též vyskytují zeminy, které jsou náchylné k indexovým (objemovým) změnám v důsledku změn vlhkosti a k vyplavování jemných částic a mohly by vést k nerovnoměrnému sedání objektů

Jedná se zřejmě o nepochopení závěrů IG průzkumu, který upozorňuje na možné komplikované základové poměry navrhovaných protipovodňových bariér. Zpracovatel Oznámení může po konzultaci s projektantem ubezpečit, že technický návrh s těmito možnými komplikacemi počítá (projeví se v nutné hloubce založení bariér a jejich technickém řešení a jsou zahrnuty v odhadu investičních nákladů). Jedná se o technický problém.

- OS rozporuje konstatování, uvedené v Oznámení, že záměr nekoliduje s jinými záměry v zájmovém území (uvádí se dříve provedená výstavba vodovodu a kanalizace)

Jedná se zřejmě o odlišnou interpretaci smyslu této kapitoly Oznámení – jedná se o posouzení, zda záměr může mít kumulativní účinky na životní prostředí se záměry dalšími ve společném zájmovém území. Tato možnost byla prověřována na MěÚ Poděbrady – závěr: žádný významný záměr, který by mohl spolupůsobit se záměrem protipovodňových opatření, nebyl MěÚ identifikován. Řešení křížení kanalizace (a dalších inž. sítí) s protipovodňovými bariérami je součástí technického návrhu – uvedeno v Oznámení např. na stranách 12, 13, 14, 15, 16 a 26.

- OS porovnává návrh protipovodňových bariér v Poděbradech s řešením v Řeži u Prahy a v Praze - dle OS by bylo možné ohleduplnější řešení vůči životnímu prostředí – mobilními zábranami bez podzemní stavby.

Porovnání protipovodňové bariéry v Poděbradech a Řeži (bez znalosti geologických a morfologických poměrů a výšky vodního sloupce) je obtížné, zcela určitě se ale bude jednat o zcela odlišné poměry (především z hlediska délky bariéry – v případě Poděbrad se jedná téměř o 5,5 km a hrazené výšky do 3 m).

Praha je specifická s ohledem na památkovou ochranu (snaha minimálně viditelně zasahovat do vzhledu města, existují specializované složky pro zajištění instalace zábran apod.). Přesto i v Praze se kombinují pevné a mobilní zábrany (s ohledem na jejich délku a výšku a památkovou exponovanost). Není pravdou, že součástí profilů hrazených mobilními zábranami není spodní stavba – spíše naopak – výhodou mobilního hrazení je malý zábor ploch a prakticky žádná nadzemní část v mimopovodňovém období, nevýhodou je (oproti zemním hrázím) právě nutnost řešení podzemní stavby nezbytné pro zajištění stability v době povodně.

ČIŽP OI Praha

Oddělení ochrany přírody:

ČIŽP OI Praha měla k předloženému oznámení záměru zásadní připomínky ze strany ochrany přírody. Po doplnění požadovaných informací a údajů zpracovatelem oznámení ČIŽP zaslala vyjádření, kde konstatuje: celá stavba je umístěna do nivy Labe, do míst, která jsou z hlediska ochrany přírody významnými mokřadními biotopy. Provedený biologický průzkum zahrnuje pouze letní aspekt. S ohledem na mokřadní biotopy je nutné realizovat zejména jarní průzkum zaměřený na výskyt plazů a obojživelníků, především v místech jejich potenciálního rozmnožování.

ČIŽP nepožaduje pokračovat v procesu EIA za předpokladu, že budou splněna veškerá doporučení, navržená v oznámení záměru. Jedná se zejména o provedení doplňkového biologického průzkumu v jarním období.

V závěru zjišťovacího řízení je tato podmínka plně respektována.

Závěr :

Záměr „Protipovodňová ochrana Poděbrad – lokality Polabec, Velké Zboží, Přední Lhota, Kluk a Kostelní předměstí“ v k.ú. Poděbrady, Polabec, Kluk, Velké Zboží a Přední Lhota u Poděbrad naplňuje dikci bodu 1.4 kategorie II, příl. č. 1 zák. č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů. Podle § 7 výše citovaného zákona bylo provedeno zjišťovací řízení, jehož cílem bylo zjištění, zda záměr bude mít významný vliv na životní prostředí a zda bude posuzován podle citovaného zákona.

Na základě zjišťovacího řízení, provedeného podle zásad uvedených v příloze č. 2 k citovanému zákonu, dospěl příslušný úřad k závěru, že záměr

Protipovodňová ochrana Poděbrad – lokality Polabec, Velké Zboží, Přední Lhota, Kluk a Kostelní předměstí

nebude posuzován podle citovaného zákona.

Podmínky závěru zjišťovacího řízení:

Podmínkou je, aby v dalších fázích povolovacích řízení tohoto záměru byla zohledněna opatření doporučená v části D.4 „*Opatření k prevenci, vyloučení, snížení nepříznivých vlivů*“ na str. 79 - 82 předloženého oznámení a dále **podmínky a doporučení, uvedená v obdrženejších vyjádřeních dotčených správních úřadů a územních samosprávných celků, zejména podmínku ČIŽP o provedení doplňkového biologického průzkumu v jarním období.**

Dále jsou to tato opatření z části D.IV:

- provést dendrologický průzkum v lokalitách, kde plánovaná výstavba koliduje se stávajícími porosty,
- provést (biologický) doprůzkum výskytu biotopů a živočichů, vodních makrofyt a břehových porostů s posouzením jejich významnosti pro ekosystémy v okolí i z regionálního hlediska,
- optimalizovat trasu pevné bariéry v lokalitě Kostelní Předměstí z hlediska minimalizace zásahu do břehových a sadových porostů v úseku podél slepého ramene Skupice,
- v rámci navrženého koridoru optimalizovat trasu protipovodňové hráze a přeloženého koryta odvodňovací strouhy v jižním úseku protipovodňové bariéry v lokalitě Polabec, minimalizovat i případné manipulační pruhy pro výstavbu,
- zvážit možnost dílčí změny technického řešení ve středním úseku protipovodňové bariéry v lokalitě Kluk – záměna navržené ochranné hráze za protipovodňovou zeď v úseku cca 85 m a případné záměny hráze za protipovodňovou zídku i v severním 250 m úseku podél ulice Na Hrázce,
- zvážit redukci rozsahu, nebo neprovedení „pročištění“, resp. úpravy vodoteče Sokolečské strouhy v rámci protipovodňových opatření v lokalitě Kluk,
- minimalizovat (v případě řešení lokalit Polabec a Kluk) zásah stavby PPO do mokřadních ekosystémů – dle výsledků biologického doprůzkumu,
- v předstihu projednat s orgánem ochrany přírody realizaci náhradní výsadby,
- řešit problematiku zajištění zemín pro násyp protipovodňových hrází – při výběru zdrojů zemín zohlednit minimalizaci rozsahu dotčené zástavby podél dopravní trasy a minimalizaci dopravní vzdálenosti,
- zpracovat projekt dopravních a inženýrských opatření pro fázi výstavby a předložit jej příslušnému úřadu ke schválení,
- předložit specifikaci druhů a množství odpadů, vzniklých v procesu výstavby a navrhnout způsob jejich odstraňování, zvážit možnost využití odstraňovaných zemín, nevhodných pro založení hrází,
- připravit zásady organizace výstavby za účelem: minimalizace dotčení a likvidace ekologicky cenných ploch, dotčení a likvidace biotopů živočichů, minimalizace nutného kácení a minimalizace vlivu výstavby na obyvatelstvo, zajištění vhodného hospodaření se skrytou orníci a omezení rizik ekologických havárií,

- pro fázi výstavby vypracovat plán havarijních opatření a povodňový plán stavby, předložit je ke schválení,
- při výběrovém řízení na dodavatele stavby stanovit jako jedno ze srovnávacích měřítek i specifikování garancí na minimalizaci negativních vlivů stavby na životní prostředí a minimalizaci délky výstavby; ve výběrovém řízení zohlednit požadavky na používání moderních a progresivních postupů výstavby,
- v rámci předběžné ochrany živočichů před započítím stavby živočichy systematicky plašit případně i jednorázově transferovat na náhradní lokality,
- na plochách orné půdy provést skrývku ornice, mezideponii ornice zajistit proti znehodnocení,
- zajistit, aby staveništní zařízení a dopravní prostředky stavby svými účinky - zejména hlukem, exhalacemi, prašností apod. - nepůsobily na okolí nad přípustnou míru, vyloučit stavební práce a těžkou dopravu v noci a ve dnech pracovního klidu,
- dbát na ohleduplný způsob jízdy dopravních vozidel, v době výstavby minimalizovat pojezdy mechanismů a těžké techniky po veřejných komunikacích, hlučná zařízení stínit mobilními akustickými zástěnami; průběžně kontrolovat,
- zakrývat náklad plachtami při přepravě sypkých prašných materiálů, před výjezdem na veřejné komunikace očišťovat dopravní prostředky stavby apod.,
- provádět na staveništi (v případě potřeby) opatření pro snížení prašnosti,
- za účelem minimalizace negativních vlivů maximalizovat kapacitu přepravních vozidel,
- udržovat všechny stavební a dopravní mechanismy v dokonalém technickém stavu; provádět kontrolu zejména z hlediska možných úniků ropných látek; zajistit stavební plochy před znečištěním; ve stavebních mechanismech přednostně používat ekologicky šetrná mazadla a oleje,
- při stavebních pracích dbát na dodržování všech zásad ochrany povrchových a podzemních vod,
- v případě havárie postupovat podle pokynů havarijního plánu stavby,
- zajistit funkci protipovodňového systému podle schváleného povodňového plánu stavby, zajistit včasné vyklizení staveniště v případě povodňového ohrožení,
- po ukončení stavby snižovat možné synergické působení negativních vlivů na přírodní prostředí a odstranit všechna zařízení stavenišť i jiná navazující zařízení a stavbou dotčená

plochy obratem rekultivovat alespoň osetím (travní porosty) - zajistit revitalizaci ploch, aby byla vyloučena invaze neofyt,

- zajistit a provozovat spolehlivý systém technicko-bezpečnostního dohledu o protipovodňové bariéry a systém jejich údržby.

Odůvodnění :

Příslušný úřad obdržel ve lhůtě dané zákonem nesouhlasné vyjádření k oznámení ze strany OS Poděbradské fórum a ČIŽP OI Praha. Zpracovatelem oznamovatelem byla doložena požadovaná doplnění a vysvětlení k oznámení ve věci biologického průzkumu, ochrany vod, hydrogeologických poměrů, kumulativních účinků aj. Další připomínky byly vypořádány v souhrnném vypořádání záměru a žádné jiné relevantní odůvodněné nesouhlasné vyjádření k oznámení příslušný úřad neobdržel, proto, s ohledem na povahu a rozsah záměru, jeho umístění a charakteristiku předpokládaných vlivů záměru na veřejné zdraví a životní prostředí dospěl příslušný úřad k závěru, že záměr není nutné posuzovat v rozsahu celého zákona.

Závěr zjišťovacího řízení nenahrazuje vyjádření dalších dotčených orgánů státní správy, ani příslušná povolení podle zvláštních předpisů. Závěr zjišťovacího řízení není rozhodnutím vydaným ve správním řízení a nelze se proti němu odvolat.

Ing. Josef Keřka, Ph.D.

vedoucí odboru životního prostředí a
zemědělství

Rozdělovník k č.j. 144329/2009/KUSK OŽP/Ja:

Dotčené územní samosprávné celky:

- 1/ Středočeský kraj, zde
- 2/ Město Poděbrady, Jiřího náměstí 20/I, 290 31 Poděbrady

Oznamovatel :

- 3/ Povodí Labe, s.p., Víta Nejedlého 951, 500 03 Hradec Králové

Na vědomí :

- 4/ HYDROPROJEKT CZ, a.s., Táborská 31, 140 16 Praha 4